

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ ОРГАНИЗАЦИОНИХ НАУКА

Радна недеља	Тематска целина		Циљ
7	7. Макроекономски агрегати (друштвени рачуни)		СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О МАКРОЕКОНОМСКИМ АГРЕГАТИМА.
	Тематска јединица	7.1 Институционализовани сектори привреде	Студент ће бити способан да разуме, препозна и репродукује институционализоване секторе привреде: домаћинства, предузећа, државу и односе са иностранством, као и односе између њих.

Радна недеља	Тематска целина		Циљ
7	7. Макроекономски агрегати (друштвени рачуни)		СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О МАКРОЕКОНОМСКИМ АГРЕГАТИМА.
	Тематска јединица	7.2 Бруто домаћи производ и бруто национални производ као мере економског благостања	Студент ће бити способан да разуме, препозна и репродукује знања о макроекономским агрегатима (бруто домаћи производ и бруто национални производ).

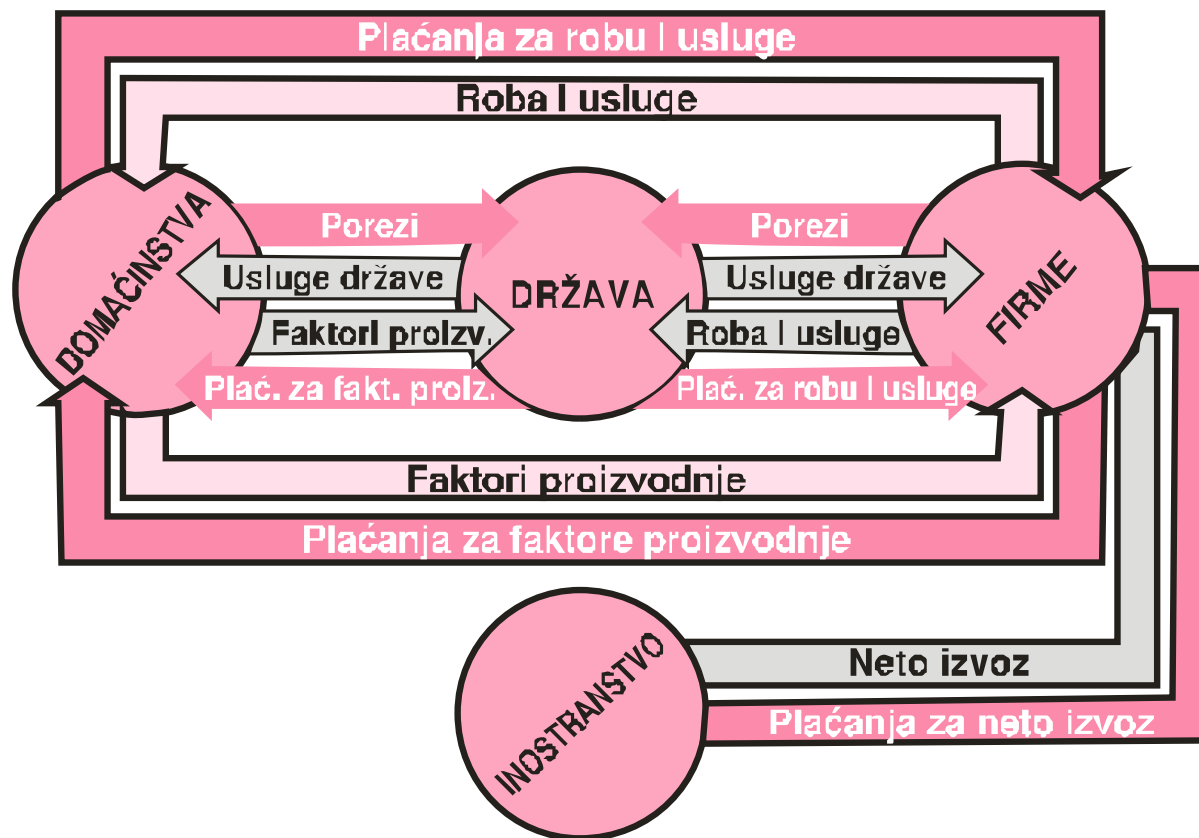
НАСТАВНИ МЕТОД: ПРЕДАВАЊЕ

MAKROEKONOMSKI AGREGATI (društveni računi)

Prof. dr Dragana Kragulj
Fakultet organizacionih nauka
Univerzitet u Beogradu
kragulj@fon.rs

Institucionalizovani sektori su:

- domaćinstva (households),
- firme (business),
- država (government) i
- odnosi sa inostranstvom.

**MODEL KRUŽNOG TOKA PRIVREDNE AKTIVNOSTI
("OTVORENA PRIVREDA")**

Izvor: Šema prema S. Cvetanović, *Teorija privrednog rasta*, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1997., str. 66.

- Pod **prirodnim bogatstvom** podrazumevamo sve one materije koje se nalaze u prirodi, a koje čovek može neposredno da koristi, bilo kao slobodna (besplatna) dobra ili kao prirodne izvore za proizvodnju ekonomskih dobara.

- **Društveno bogatstvo** sačinjavaju sva materijalna dobra proizvedena u jednom društvu koja postoje u trenutku posmatranja i koja se mogu koristiti za zadovoljavanje potreba tog društva.
- Nije bitno kada su ta materijalna dobra proizvedena: u tekućoj godini, pre više godina, u doba nekih mnogo ranijih generacija.

- Društveno bogatstvo kao zalihe i tokovi.

Bruto domaći proizvod i bruto nacionalni proizvod kao mere ekonomskog blagostanja

- Zaliha se određuje kao količina koja se meri u datoj tački vremena.
- U pogledu društvenog bogatstva to su: proizvodne zgrade, putevi, izgrađena infrastruktura, kao i neproizvodni i neprivredni objekti, tj. škole, univerziteti, bolnice, pozorišta, muzeji, stadioni, stambene zgrade itd.
- Tokovi se određuju kao količine koje se mere po jedinici vremena.
- To su gotovi proizvodi u preduzećima, potrošna dobra u domaćinstvima itd.

Bruto domaći proizvod (Gross Domestic Product – GDP)

- Najsveobuhvatnija mera ukupne proizvodnje dobara i usluga i ekonomske aktivnosti u jednoj zemlji.
- Definiše se kao **tržišna vrednost svih finalnih roba i usluga proizvedenih u određenom vremenskom periodu, obično za godinu dana, u okviru jedne privrede posmatrane kao celine.**

GDP meri dve stvari odjednom:

- ukupne dohotke svih u određenoj privredi
- ukupne izdatke privrede koje ona ima u proizvodnji roba i usluga
- U privredi u celini **dohoci moraju biti jednaki izdacima.**

Metod izdataka podrazumeva da se GDP usmerava na četiri kategorije trošenja:

- izdaci lične potrošnje na dobra i usluge (C – Consumption),
- bruto domaće privatne investicije (I – Investment),
- državna potrošnja (G – Government) i
- neto izvoz (NX – Net Export).

$$\mathbf{GDP = C + I + G + X}$$

- Ako se GDP iskazuje u tekućim cenama onda je to **nominalni bruto domaći proizvod**.
- Ako se GDP iskazuje u stalnim cenama (baznim cenama), onda je to **realni bruto društveni proizvod**.

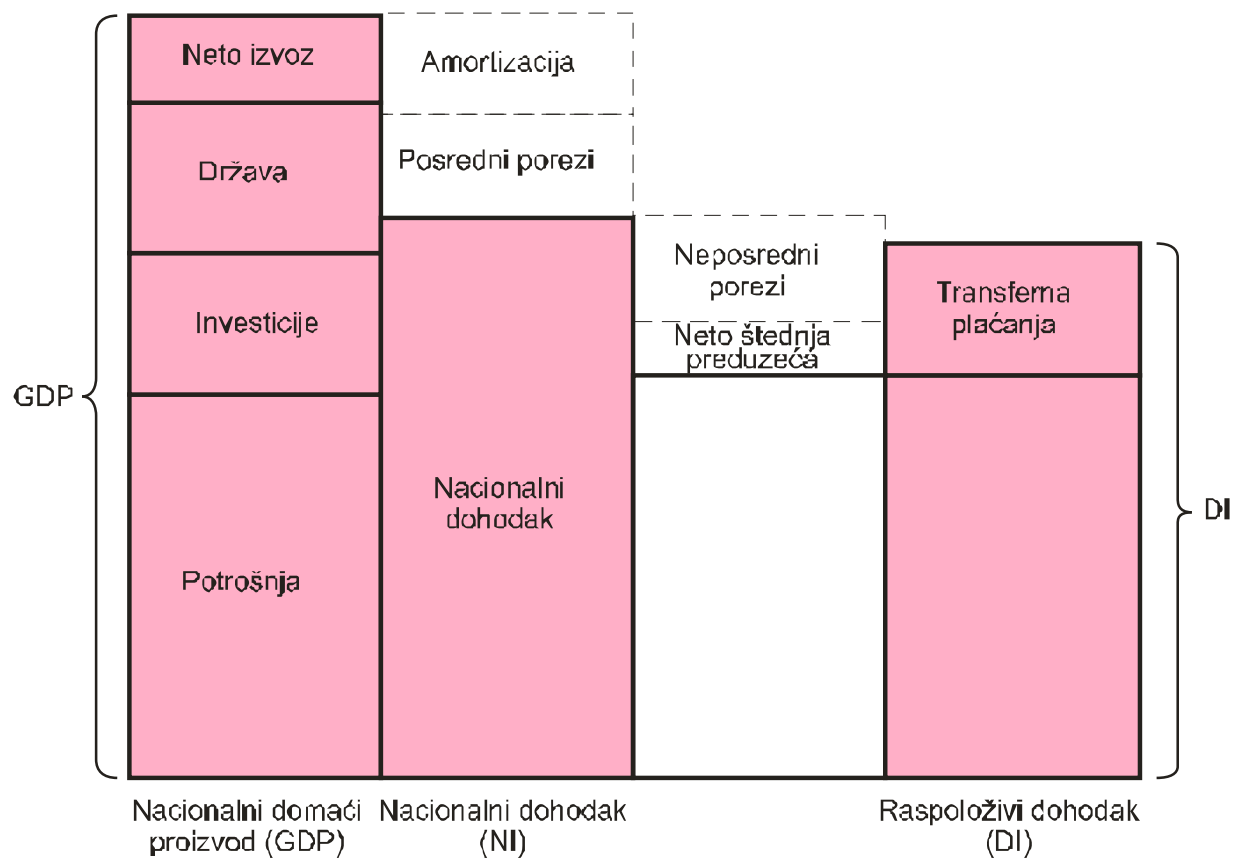
- Deflator GDP-a se dobija kao količnik između nominalnog i realnog GDP-a pomnožen sa 100 i odražava šta se dešava na opštem nivou cena u privredi.
- Koristi se kao indeks, tj. pokazatelj inflatornih kretanja u privredi.
- Deflator GDP-a meri tekući nivo cena u odnosu na nivo cena u baznoj godini.

- **Bruto domaći proizvod (GDP)** predstavlja ukupnu proizvodnju dobijenu radom i kapitalom koji se nalaze u određenoj nacionalnoj ekonomiji.
- **Bruto društveni (nacionalni) proizvod (GNP)** predstavlja ukupnu proizvodnju dobijenu radom i kapitalom u vlasništvu stanovnika određene nacionalne ekonomije.

Bruto domaći proizvod i bruto nacionalni proizvod kao mere ekonomskog blagostanja

Izvor: P. Samuelson, W. Nordhaus, *Ekonomija*, McGraw-Hill, Inc., 2000., str. 415.

- *NETO EKONOMSKO BLAGOSTANJE*

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ ОРГАНИЗАЦИОНИХ НАУКА